

Referanser:

Arkivsak: 21/00230-4

EVU kursutlysning våren 2022

Sammendrag

Bispemøtet behandler saker knyttet til etter- og videreutdanning (EVU) på sine møter i oktober og februar. Bispemøtet skal på dette møtet vedta hvilke kurs som ønskes anbefalt utlyst med søknadsfrist til biskop 15. mars 2022.

I tillegg inneholder saken en orientering om pågående og planlagte kurs ifølge «Nasjonal kompetanseutviklingsplan for prester i Den norske kirke (2021-2025).

Forslag til vedtak

Foran søknadsfristen for EVU-søknader den 15. mars 2022 ønsker Bispemøtet særlig å prioritere søkere til følgende kurs:

- Prest og teolog i praksis (PTP) (MF), 5+5 stp.
- Pastoralklinisk utdanning (PKU) (MF), 20 stp.
- Arbeidsveilederutdanning (AVU), 60 stp.

Bispemøtet tar til etterretning at det vil være to kurstilbydere for arbeidsveiledning 2022-2025 og vedtar å gi en anbefaling for et begrenset antall plasser per lærested, f.eks. 18 (eller flere) deltakere per kurs. Dette vil gi en større mulighet for å få gjennomført begge kurs og tilføre Den norske kirke veiledere fra begge læresteder. Dette administreres fra bispedømmekontorene og de regionale etterutdanningsutvalgene (REU).

Bispemøtet tar til etterretning at det er behov for mer samhandling før kurset «Ledelse, roller og samspill» utlyses, og at det derfor utsettes med utlysning høsten 2022 og med oppstart våren 2023.

Saksorientering

Bakgrunn

Til grunn for etter- og videreutdanning for prester i Den norske kirke ligger «Nasjonal kompetanseutviklingsplan for prester i Den norske kirke (2021 – 2025)» (BM 61/20). Langtidsplan for kursutlysninger inngår som en del av dette planverket. Langtidsplan tar utgangspunkt i kjerneemner innenfor master i praktisk teologi og har som formål å tydeliggjøre omfang og frekvens på utlysninger i en gjentagende femårssyklus. Planen gir dermed en oversikt over hva som er planlagt av kommende kurs. Allikevel vil det være behov for å justere planen fortløpende ettersom det kan meldes inn nye kurs og læringsbehov kan endres.

Bispemøtet skal i oktober 2021 ta stilling til hvilke kurs som skal anbefales lyst ut våren 2022. I henhold til planverket samt tidligere behandling i Kompetanserådet og Bispemøtet, står følgende kurs på programmet for mulig utlysning våren 2022:

- Prest og teolog i praksis (PTP) (MF), 10 stp.
- Pastoral klinisk utdanning (PKU) (MF), 20 stp.
- Ledelse, roller og samspill (LRS) (Samarbeid), 15 stp.
- Arbeidsveilederutdanning (AVU) (ikke avklart arrangør), 60 stp.

Bispemøtet vedtok i februar 2021: «Ledelse, roller og samspill i menigheten og Arbeidsveilederutdanning (AVU) utlyses våren 2022 med oppstart høsten 2022 (BM 6/21)».

Prest og teolog i praksis (PTP)

Emnet Prest og teolog i praksis er et obligatorisk fellesemne i den erfaringsbaserte mastergraden i praktisk teologi (MPT), men det har vist seg nyttig også for deltakere som ikke planlegger å gjennomføre en mastergrad. Del 1 av emnet utgjør den avsluttende delen i «Innføringsprogram for nye prester» (5 stp). Emnet arrangeres rullerende, i fellesskap av institusjonene som tilbyr mastergrad i praktisk teologi: VID, TF/UiO og MF.

Pastoral lederutdanning (PKU)

PKU er sjelesorgfaglig prosesslæring via praksis, refleksjon, teoretisk studium og veiledning. Pastoral klinisk utdanning blir fast utlyst hvert semester etter tidligere vedtak.

Arbeidsveilederutdanning (AVU)

Nasjonal kompetanseutviklingsplan berører også arbeidet med arbeidsveiledning (ABV) og arbeidsveiledningsutdanning (AVU). Ordningen med ABV er den foretrukne veiledningsformen for tilsatte i Den norske kirke. Sommeren 2019 ble i overkant av 40 nye veiledere ferdig med arbeidsveilederutdanning ved MF og TF. Utdannelsen gikk over tre år. Mange bispedømmer er derfor godt rustet de nærmeste årene. Samtidig er det rapportert at enkelte bispedømmer allikevel har en mangel på veiledere.

Det har vært kontakt mellom Bispemøtets sekretariat og TF, MF og VID omkring planlegging og oppstart av en ny runde med AVU. Det har her blitt kommunisert at det ved en ny utlysning trolig vil være færre deltakere fra bispedømmene enn ved forrige utlysning og at det derfor ikke vil være aktuelt å ha to parallelle kurs. Både MF og TF har signalisert at de ønsker å fortsette å tilby AVU for veiledere i Den norske kirke. En mulig organisering av AVU over tid vil være at lærestedene veksler mellom hvem som tilbyr AVU, og at det vil lyses ut jevnligere, men i mindre format, for eksempel ved at et kurs med inntil 20 deltagere utlyses hvert tredje år. Slik vil formen minne om det som har vært praksis med Pastoral lederutvikling (PLU). AVU er et omfattende kurs som krever et nært samarbeid mellom fagråd for ABV og lærestedene i utviklingen.

Nasjonalt fagråd for ABV (FABV) har etter forespørsel fra Bispemøtet utredet behov for, og arbeid med, ny utlysning av AVU.

Fagrådet nedsatte en arbeidsgruppe som fikk mandat til å innhente kursbeskrivelser fra de ulike kurstilbydere og vurdere innhold, form og omfang av disse. Arbeidsgruppen jobbet med denne saken og har vært i dialog med lærestedene om arbeidsveilederutdanning. Det er to av lærestedene som har gitt uttrykk for at de kan starte opp utdanningen høsten 2022, Teologisk fakultet ved Universitetet i Oslo (TF) og MF Vitenskapelig høyskole (MF). VID ønsker å tilby kurs, men har ikke mulighet til å utlyse AVU-kurs denne gangen. VID gir imidlertid uttrykk for at de ønsker å være med på en eventuell rullering og samarbeid om AVU.

Fagrådet har fått tilsendt kursbeskrivelser fra både TF og MF og arbeidsgruppen har vurdert disse. Kursbeskrivelsene for AVU ved fakultetene er like i omfang, men metodikken er ulik. Fakultetene gir uttrykk for at det er krevende å finne veier til samarbeid om et AVU-kurs. Arbeidsgruppen har lagt frem sitt arbeid for Fagråd for ABV. Fagrådets ønske var at fakultetene kunne samhandle om dette og også komme til enighet om en rullering for utlysning av kurs. Fagrådet ønsket derfor å løfte dette inn i Kompetanserådet der fakultetene møtes til drøftelser som dette, og gjorde følgende vedtak:

Nasjonalt fagråd for ABV takker for tilsendte studieplaner for AVU fra MF og TF. Det henstilles til kompetanserådet å be utdanningsinstitusjonene finne en vei for samarbeid og eventuelt rullering om arbeidsveilederutdanningen. (FABV 7/21)

Kompetanserådet drøftet på hvilken måte man kan finne samarbeid og eventuelt rullering om arbeidsveilederutdanningen på sitt møte den 23. august 2021. Rådet gjorde ikke et konkret vedtak knyttet til utlysning av kurs eller samhandling om dette, men vedtok:

Saken utsettes til ekstraordinært møte i Kompetanserådet 20.09.21. Institusjonene bes avklare eventuelt samarbeid og hvem som lyser ut.

Både Sentralt etterutdanningsutvalg (SEU) og Fagråd for ABV behandlet saken med følgende vedtak:

SEU ber lærestedene samhandle om en løsning for utlysning av AVU slik at nytt AVU kurs utlyses våren 2022. (SEU 17/21)

FABV tar SEUs vedtak til orientering, og ønsker AVU utlyst våren 2022.

FABV gir uttrykk for at det er et behov for flere veiledere fra fellesrådslinjen.

Fagrådet anbefaler at det legges opp til at minst en deltaker fra fellesrådslinjen i hvert bispedømme gjennomfører AVU. (FABV 13/21)

På bakgrunn av Bispemøtets oppfordring om samarbeid om AVU har MF og TF vært i dialog om denne saken med tanke på en felles utlysning. Både på faglig side og på ledelsesnivå har det funnet sted samtaler om innhold, ansvarsfordeling og rammer for samarbeid. Det har fra begge lærestedene vært uttrykt ønske om en samarbeidsmodell for å tilby AVU 2022-25 i fellesskap.

Samhandling rundt dette har likevel ikke latt seg gjøre, og dette medfører at både MF og TF lyser ut hvert sitt kurs med AVU 2022-25.

Bispemøtet må derfor ta stilling til utlysning av AVU ut fra at det vil være to kurstilbydere for dette kurset 2022-2025.

Bispemøtet kan velge å gi anbefalinger for kun ett av kursene. Dette vil gjøre at et av lærestedene har mulighet til å gjennomføre kurs, men at det andre lærestedet ikke vil få den samme mulighet til deltakelse av søkere fra Den norske kirke og kan risikere å måtte avlyse.

Bispemøtet har også en mulighet til å gi anbefaling for et begrenset antall plasser per lærested, f.eks. 18 (eller flere) deltakere per kurs. Dette vil gi en større mulighet for å få gjennomført begge kurs og tilføre Den norske kirke veiledere fra begge læresteder. Dette må i så fall administreres fra bispedømmekontorene og de lokale REU.

Ledelse, roller og samspill (LRS)

Kurset «Ledelse, roller og samspill» ble gjennomført våren 2020 som samarbeidstiltak mellom TF, MF, VID og Presteforeningen. I planleggingen ble også representanter fra administrasjonen i Bispemøtet og KA trukket inn. Planlegging av kurset startet høsten 2016. I utgangspunktet var kurset tenkt som en tverrfaglig utdanning med tanke på en tydeligere stabslederrolle i menighetene fram mot forventet avklaring av kirkeordning fra 2020. Etter hvert ble fokus lagt på ledelse, rolleforståelse og samarbeid mer generelt.

Høsten 2020 nedsatte Kompetanserådet en arbeidsgruppe som arbeidet videre med LRS, i kontakt med Bispemøtet og KA. Kompetanserådet ga etter dette uttrykk for å fortsette LRS ut fra positiv tilbakemelding og på grunnlag av behov. Det ble påpekt at det i fortsettelsen bør arbeides for en god grenseoppgang mellom LRS og PLU slik at kursene ikke kommer i konkurranse med hverandre.

Ved forrige utlysning av LRS drøftet Kompetanserådets arbeidsgruppe LRS kursets retning med Kirkerådsdirektøren, bispemøtets generalsekretær og adm.dir. i KA, for å få i gang et samarbeid om LRS-kurset videre. Det ble da meldt at det tidligst vil være aktuelt med gjennomføring høsten 2022 (etter at kirkelig organisering er mer avklart).

I planperioden, 2021-2025, har Bispemøtet gitt uttrykk for at det tilbys nasjonale kurs innenfor emnet ledelse, særlig rettet inn mot pastoral ledelse og frivillighet. Bispemøtet vedtok i februar 2021 å anbefale at en ny runde med kurset «Ledelse roller og samspill i menighetene» utlyses våren 2022 med oppstart høsten 2022.

I januar 2021 (Komp.rådet sak 8/21) ble ny runde med LRS drøftet i sammenheng med behov for ny PLU. Kompetanserådet vedtok da:

Arbeidsgruppen fortsetter samtalen med Bispemøtet, KA og Kirkerådet. Kompetanserådet mener LRS bør gjentas. Arbeidsgruppen ber om møte med Kirkerådet, Bispemøtet og KA og tydeliggjør i dette møtet kursets innretning og innhold. Kompetanserådet mener LRS og PLU er to forskjellige kurs og at begge kurs bør opprettholdes. Dette synspunktet bringes videre til neste møte i SEU.

Saken ble fulgt opp i SEU i januar 2021 og videre i Bispemøtet i februar 2021 som vedtok å anbefale PLU utlyst høsten 2021, med oppstart våren 2022. VID har utlyst PLU med oppstart våren 2022. Videre vedtok Bispemøtet at ny runde med LRS skulle lyses ut våren 2022, med oppstart høsten 2022.

Kompetanserådet har drøftet veien fram til ny kursutlysning, hvilke samtaler som er nødvendige med BM, KR og KA, og arbeidsfordelingen mellom lærestedene. Det er en felles forståelse om at det er behov for stor grad av samhandling og forventet avklaring av kirkeordning før det kan utlyses et nytt kurs i LRS. Disse samtaler er enda ikke avklart og det er behov for mer tid til å finne gode rammer for kurset samt en felles avklaring av kursets innhold og karakter. Det er derfor uttrykt et behov for mer tid til disse avklaringene, noe som også ble drøftet i Sentralt etterutdanningsutvalg der det var enighet om følgende vedtak:

Det er enighet i SEU å anbefale utlysning av LRS høsten 2022 med avvikling våren 2023. (SEU 17/21)

Det ligger derfor som en anbefaling til Bispemøtet å fatte vedtak om å utsette utlysning av LRS til høsten 2022 med avvikling våren 2023. Saken vil i så fall komme opp igjen for behandling i Bispemøtet februar 2022.

Langtidsplan for EVU

Med tidligere vedtak gjort i Bispemøtet og med forslag spilt inn til Bispemøtet gjennom Kompetanserådet ser den foreløpige langtidsplanen for nasjonale EVU- tiltak slik ut:

	2020 høst	2021 vår	2021 høst	2022 vår	2022 høst	2023 vår	2023 høst	2024 vår	2024 høst	2025 vår
Ptp del 1			VID		MF		TF			
Ptp del 2				VID		MF		TF		
PKU (MF)										
Spes. prest i livsynsåpent samfunn										
Pilegrimskurs (TF)										
Gudstjenestekurs										
Dogmatikk/samtidsteologi										
Teologi for en truet jord (nett)										
Funksjonshemmede og kirken (VID)										
GT-kurs (VID)										
AVU										
Kunsten å snekre en preken (MF)										
Tro og livssyn i Sapmi (Samisk hsk)										
Sannhet og forsoning (VID-Tromsø)										
PLU (rullering)				VID	VID	VID				
Ledelse, roller, samspill										
Å leve av sin tro (TF)										
Sjelesorg (ikke PKU) (TF)										

Blå farge markerer at kursene allerede er anbefalt av Bispemøtet, oransje at Bispemøtet ikke har tatt stilling til det.

Føringer for utlysning av kurs på lengre sikt

Følgende føringer ligger fra tidligere:

- Del 3 av KUN-VIDs kurs Sannhets- og forsoningsarbeid i skyggen av fornorskningen, del 3, er planlagt gjennomført våren 2023, med utlysning høsten 2022.

SEU drøftet langtidsplan for EVU-arbeidet på møtet 26. April 2021. På bakgrunn av at AVU og Ledelse, roller og samspill begge lyses ut med oppstart høsten 2022, vedtok SEU følgende:

- «Det er et stort omfang av kurs som utlyses de neste semestre og det er trolig ikke rom for å utlyse flere kurs i denne planperioden.
- Kurset «prest i livssynsåpent samfunn» bør lyses ut senest 2024.
- SEU peker på behovet for å ivareta kursområdet «pastoral spiritualitet» innenfor kurs som utlyses.»

Fra tidligere har Kompetansrådet (sak 15/20) vedtatt at det på lengre sikt skulle arbeides med

- Samhandling, ledelse og frivillighet (MF)
- Sjelesorgkurs (ikke PKU) (TF – mulig samarbeid med VID) – TF ser på dette i fortsettelsen
- Ungdom/trosopplæring (MF) – ikke avklart tidspunkt
- Bønn og kontemplasjon (TF) godt potensiale i kurset, tidligst etter fullført kurs i Dogmatikk og samtidsteologi
- MF kan tenke seg å kjøre om igjen Forkynnelse for høytidene/Samtidsteologi og forkynnelse
- Presteforeningen har uttrykt et ønske om kurs knyttet til problemstillingen «Å leve av sin tro»

SEU har gjort følgende vedtak:

må drøfte hvilke kurs man skal gå videre med og hvilke kurs det er rom for innenfor denne planperioden.

- «Å leve av sin tro», (TF) arbeidet med dette er satt i gang og TF kan tilby oppstart høsten 2023.
- «Samtidsteologi og forkynnelse», (MF), kan gå med oppstart vår 2024
- TF jobber med et kurs i sjelesorg som et supplement til PKU. Kan ha oppstart høst 2024.

SEU diskuterte kurset «Spesialprest i et livssynsåpent samfunn» og erfarer at det kan gå noen år før kurset kan utlyses igjen da mange har gjennomgått dette. SEU mener det kunne være av interesse å utlyse et liknende kurs med tittel «Prest i et livssynsåpent samfunn» der målgruppen er bredere enn spesialprestene. SEU ber Kompetansrådet til å følge opp dette.